

420 let od založení nejstarší papírny u nás

Název emise: Technické památky –
Ruční papírna ve Velkých Losinách

Den vydání: 28. 5. 2014

Platnost: ode dne vydání ve styku tuzem-

ským i mezinárodním až do odvolání

Hodnota: 13 Kč; kat. č. 807 (ČP)

Rozměr známkového obrazu: 40 x 23 mm

Výtvarný návrh: Adolf Absolon

Rytina: Martin Srb

Tisk: Poštovní tiskárna cenin Praha

Druh tisku: OTr v barvě hnědé + HT v barvě okrové

Tisková forma: 2x (30 + /8 + 4K/)

FDC: OTp v barvě černé

věda a umění – konkrétně jeho výborné vlastnosti při filtrování, a pak jeho užívání při tisku grafických listů a bibliofilů. Reprezentační podoba listů formátu A4, s výraznou průsvitkou a charakteristickými nerovnými okraji, jej předurčuje i pro slavnostní po-

dobu korespondence, na diplomy a dekrety, pro něž je používán dodnes.

Tradiční výroba ručním čerpáním, z rozmělněné směsi obsahující především bavlnu a len, se v Losinách udržela i za socialismu, kdy papírna byla součástí podniku Olšanské papírny. Tehdy jsme ji v polovině 70. let s kamarádem Ivem jako studenti o prázdninách navštívili a vyzkoušeli si vyrobit vlastní listy ručního papíru. Byl to docela zážitek, který doporučuji i vám. Dnes je papírna národní kulturní památkou a současně samostatnou akciovou společností. V rekonstruovaných prostorách probíhá nejen výroba, ale je tu i muzeum papíru, které určitě stojí za celodenní výlet. Pro nás filatelisty je to jedinečná příležitost, jak se seznámit s tímhle základním materiálem pro většinu poštovních známek, celin a celistvostí, 30. května se zde konal křest nové známky, příležitostně razítko nese domicil Velké Losiny. Otevírací doba muzea je od 9 do 17 hodin, vstupné je 95 korun. Pokud se vám návštěva zrovna nehodí, můžete se alespoň podívat na čtvrt hodinový záznam prohlídky na YouTube (zadejte Ruční papírna Velké Losiny).

Známka má nominální hodnotu 13 korun (což chválíme) a vychází s ní obálka dne vydání s obrázkem historického ručního lisu, na níž je otištěno příležitostné razítko s kresbou nejstarší průsvitky s zierotínským erbem. FB

Velké Losiny na Šumpersku si obvykle spojujeme s ručním papírem, který je tu vyráběn už od konce 16. století. Papírenskou manufakturu založil počátkem devadesátých let osvícený svobodný pán Jan ze Zierotina, a už o několik let později ji emfyteuticky prodal papírníkovi Ondřeji Klugovi. U výrazu *emfyteuticky* se zastavme – šlo o tehdy běžnou kombinaci prodeje a nájmu (vlastně prodeje nájmu), kdy původní vlastník obdržel sjednanou částku a pak každoročně ještě pevně stanovený poplatek; kupující tedy nebyl pravým vlastníkem, ale spíše nájemcem, byť s právem majetek odkázat či dále postoupit. První papír s průsvitkou v podobě erbu zakladatele je doložen z roku 1596, a od té doby se tu nepřetržitě vyrábí starobylým způsobem dodnes.

Žerotínové (jak se později psali) počátkem 19. století prodali losinské panství Lichtenštejnům, to už ale papírnu vlastnila (tentokrát skutečně) rodina Matyáše Wernera, která ji udržela v provozu přes tvrdou konkurenci průmyslově vyráběných „strojových“ papírů. Výrobu losinského ručního papíru možná zachráníly

